

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Húgészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker. Ütő-ut 25. szám. (Köztelek).

Gárdonyi Géza.

A mult hetekben a főváros első színházában, a Nemzeti Színházban, Gárdonyi Géza-nak »A bor« című színművét adták, amelyben a szerző tősgyökeres magyar alakokat vitt a színpadra olyan hű jellemzéssel, amilyenre irodalmunkban ezideig nem volt példa. A falusi népnek észjárását, fölfogását, beszédmodorát oly hűen visszatükrözteti Gárdonyi színjátéka, hogy a darabot végignézve, teljesen beleéljük magunkat a falusi nép lelkivilágába. Újabb időben népszínmű-irodalmunk termékeiben hiányát érezzük annak, hogy a nép a maga valóságában álljon előbénk a színpadon. Gárdonyi főntemlített darabjában meg van mindez; ő ismeri a népet, közte élt sok ideig s reményünk van arra, hogy ez első színdarabja után még több oly színművel gazdagítja irodalmunkat, melyek a népeletet híven visszatükröztetik.

Gárdonyi Géza Agárdon, 1863-ban született; tanítói pályára készült; falun tanítóskodva,

megismerte a népet, annak gondolkodásmódját; tanügyi cikkeket írt, majd később ily szaklapot is szerkesztett. 1885-ben lelépett a rögös pályáról s még rögösebbre lépett: hírlapíró lett. Eleinte vidéki lapoknak dolgozott, több beszélykötetet, regényt adott ki; majd budapesti napilapoknál dolgozott, megteremtette a Göre Gábor országosan népszerűvé vált humoros alakját. 1879-ben vidékre költözött. Egerben telepedett, le, hol a város a jeles írónak telket ajándékozott; ott dolgozik csöndben Gárdonyi, nemrég fejezte be »Egri csillag« című ötkötetes történelmi regényét.

Dolgozataiból, regényei és elbeszéléseiből az igazi természetes humor ere csillan ki a nélkül, hogy émelygővé, kellemetlenné, válna az olvasóra; népdalait, verseit szintén

GÁRDONYI GÉZA.

a közvetlenség jellemzik. Gárdonyi Géza ma még fiatal ember, még sok tartalmas munkát, alkotást várhat tőle irodalmunk, mely bizony ma nem igen gazdag igazi tehetségekben.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

27 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

A pálinka ellen.

Van egy jó erdélyi mondás, mely eszünkbe jut ez alkalommal:

„A pap házán golyafészek:
Minden ember lássa,
Csak a pap nem lássa!”

Hát ez igen egyszerű, semmiségnek látszó közmondás, de igaz! És a jelen alkalommal kétszeresen igaznak látszik, hogy miért? azt is elmondon,

Gondoskodva van a honpolgárok mindenféle védelméről. A külellenségtől a katonaság félmillió táborá védelmez. A himlő ellen beoltanak, a veszettség ellen gyógyítanak, az igazságszolgáltatás erős kezekben van, lelkünk felett a papok ezrei őrködnek, szóval: mindenféle rossz ellen gondoskodva van oltalomról, csupán az ellen nincs, ami a legveszedelmesebben pusztít: a pálinka ellen. És miért nincs ez ellen a rémesen terjedő dögletes kórság ellen még a kellő védelem felállítva? Oh, erre igen könnyű és mégis igen nehéz felelni: „A pap házán golyafészek: minden ember lássa, csak a pap nem lássa!”

Mert, hogy megne lássa, arra okai vannak!...

A föld lakóinak milliói pusztulnak el évenként a pálinka miatt. Tessék végig tekinteni a törvényszékek vádlottjai között. Ott vannak a rablógyilkosok, apagyilkosok és testvérgyilkosok ezrei, a kik a pálinkától elhomályosult, fénytelen tekintettel bámulnak a törvény embereire. Miért gyilkoltatok? Miért öltetek?

Oh, a pálinka!!... Részegek voltunk.

És ha csak ez volna! De több is van. Tekintsünk az őrültek házába, mert ujabban már annyi az őrült, hogy nem lehet elhelyezni! Miért őrültek meg legtöbben? A sok rendellen szesz ital miatt...

Tekintsünk a szerencsétlenségek felé. A vilamosok részeg embereket gázolnak el; a gyújtogatásokat pityókos fővel végzi a szerencsétlen; a nagyuri sikkasztó mulatozásra, részegeskedésre lop és azért áldozza fel becsületét, mindenét; hát a szegény családok száz milliói, hol a munkás férj nehéz verejtékkel keres egész héten és vasárnap mind megissza, hogy a nyomorgó családnak ne legyen egész hétre enivalóra, de ha szólnak a szegény éhező gyermekei, vagy panaszkodik a szerencsétlen anya, azokat megveri a részeg apa: a pálinka!... a szesz!... Aztán elbetegesednek, mikor szerencsétlenné tették családjukat és önmagukat és lesznek a föld legnyomorultabbjai.

Még igen sok volna, ahová betekintsünk, ahol a bajok főokozója: a pálinka, de fölösleges

folytatni, hiszen láthatja azt mindenki, minden nap, csak azok nem akarják látni, akiknek kötelessége volna segíteni a bajokon valami módon.

Mult héten ült össze a pálinkaelenes kongresszus 8-dik nagygyűlése Bécsben. Oda sereglettek az európai államokból mindazok a nemes emberbarátok, akiknél megvan a jó akarat, hogy ez ellen a rémesen pusztító betegség ellen tanácskozzanak és javaslatokat tegyenek. Nekünk kétszeresen jól esik már csak az is, hogy legalább beszélnek a bajról, tehát tudomást vettek az országok nagy férfiai a legveszedelmesebb ellenségünkről, az iszákosság borzalmas pusztításáról, öldökléseiről.

Tehát meglátták már a pap házán a golyafészeket! Ez is eredmény, de hogy a tett mezejére lépjenek, az lesz a munka. Nagy a veszély, ahoz aránylag az orvoslási módnak is egyszerűnek kell lennie. Legfőbb akadály mindenestre azok által lesz az ügy elé gördítve, akik a mások romlásából aránytalanul nagy hasznot huznak. Ezek nem akarják észrevenni a bajt, a népek millióinak nyomorgását, mert ha ez nem így lesz, akkor ők elesnek a nagy haszontól!...

A bécsi tanácskozásnak mindenestre lesznek némi eredményei, már csak azért is, mert az európai hatalmas országok legelőkelőbb emberei vesznek részt azokon, akik leginkább hivatva vannak a tett mezején sikereket elérni. Kívánjuk, hogy e nemes urak, igaz emberbarátok fáradozásait siker koronázza, mert az a népek jólétének előmozdítására fog szolgálni. P. T.

Szegény emberek baja.

Egy vidéki laptársunk szomorúan panaszkodik a szegény emberek bajáról s bár mi is sokszor irtunk erről a dolgról, de azt hisszük, hogy erről eleget írni sohasem lehet, éppen ezért ideiktatjuk:

A héten egy szegény emberrel találkoztam. Tul a Tiszáról jött kifáradva, kétségbeesve. A hátán egy hétévaló eleséget, szerszámot czipelt, amit magával vitt abban a biztos reményben, hogy a tiszai végátagnál, — ahol tavasszal szükség szokott lenni a munkaerőre, — munkát kap.

Nem kapott.

Ez volt az oka kétségbeesésének. A piacra ment, ott nem kellett senkinek. A városhoz ment, de ott csak mintegy 25 emberre volt szükség. Ismét munka nélkül maradt. Megindult hát csaknem egy napi járó földre, hogy két erős karját felajánlja. Ismét elutasító volt a válasz. Nem kell senkinek. Mit csinál azután az ilyen szegény ember? Honnan teremti elő családjának a legszükségesebbet, a mindennapi kenyeret? Ugyan gondoltak-e arra valaha itt a torony alatt, vagy egyáltalában gondolt-e valaki?

Mert, hogy ez az ember nem magában áll, akinek nincs munkája, az bizonyos. Hogy hány százan, vagy hány ezren vannak ilyen munkanélküliek városunkban, az nem tudja senki.

Eddig nem volt arra gondja senkinek sem, hogy nyilvántartsák őket. Nem csoda tehát, ha arra még kevésbé volt gondja valakinek, hogy vajjon miből élnek, miből tartják fenn magukat az ilyen szegény, jobb sorsra érdemes munkások. Pedig az ilyenek a társadalom igazi nyomorultjai, *akik inkább éhen halnak, minthogy segílyt kérjenek.*

Az ilyen emberek a legszázalomraméltóbbak, akiknek egészséges a gyomruk, de alig van mit enniük, akik az alamizsnát sem nem kérik, sem nem fogadják el, akik nélkülöznek, mert két közülük munkájával nem tudják magukat és családjukat fentartani.

Ha megszorulnak, személyes hitelük nincs, kölcsönt tehát nem vehetnek fel és nagy része mégis kölcsönből él. De milyen kölcsönből? Olyanból, ami után jól megfizeti a kamatot, az uzsorakamatot. Mert az ilyen szegény embernek is vannak ám uzsorásai éppen úgy, mint a könnyelmű gavalléroknak. Ezek az uzsorások szívesen adnak egy véka buzát a megszorult szegény embernek. A kamat csekélység: csak egy másik véka buza.

A megszorult ember ezt az uzsorakamatot is szívesen fizeti. Nagyon szépen megköszöni jótévedőjének a szívesét, hiszen ujig vár a tőkére és kamatra, ha pedig nem tudja megfizetni, ismét elvár egy véka buzáért.

De olyan ritkán akad, aki egy kis buzával vagy 5-10 forinttal csupa emberbaráti kötelességből ki-segítse.

Hátha az ilyen ember kétségbeesik, ha bizalma megrendül, hite meginog, lehet rajta esodálkozni?

Ha a város nem segíthet rajta, hát a jótékonyegyletek hol maradnak?

Eddig a város minden tavasz elején foglalkoztatott néhány száz munkást. Foglalkoztasson most is. Csináltassa meg velük azokat a nagyon is járhatatlan rossz közutakat.

A mostani állapotokból pedig vonja le a tanulságot és legyen gondja arra, hogy jövőre a munkásnépnek a tavaszi munka beállta előtt is legyen munkája.

Ez az igazság!

Jótékonyág.

»Ha jót akarsz tenni, tedd azt az Isten példája szerint, aki csak a jótévedményt adja, de a jótévedőt nem mutassa soha.«

A jótékonyág nálunk — tisztelet a kivételeknek — félőrültség számba megy. Legtöbb adakozó nem azért ad segílyt, hogy ő azáltal segítsen embertársán, hanem hivalkodásból, hogy azt lássák!! A nemes tettet csak azért teszik, hogy ezáltal kérkedhessenek, nagyhangon hirdethessék azt a jótévedményeiket, amit tulajdonképpen nem volna szabad mutatni, hanem az Isten példáját követve — tenni, mert azt a szív és a lélek sugja.

A nemesebb érzelmek ilyen vásári zajban elveszítik értéküket. Oltár a jótékonyág, hol esendesen, mélyen és meghatottan kell áldozni, a zaj ide nem való. És mégis, oh, hányan vannak, akik piaczi kofák módjára kiabálnak ez előtt az oltár előtt!... Miért kiabálnak?... Hogy tudja meg a világ, hogy ők jót tesznek! És miért szükség azt a világnak tudni?

Azért, mert oka van erre az illetőnek, oka van arra, hogy nemesszívünek látszassék, oka van hogy a nemes cselekedet mázával bevonja tetteinek elrepedezett fazekát! Milyen csunya dolog ez!...

Ha jót tesztek, ha segítetek valakin, oh, ne csináljatok látványosságot belőle, hiszen azt a ti lelketek megnyugvására teszitek, mert Isten testvéreknek teremtett minket, embereket. A ti boldog érzelmeiteket úgy sem láthassa senki, mert lelketek egy isteni szikra, mely nem látható! Vagy jutalmat vártok a jótévedményért? Számításból tesztek jót?... Az már nem jótévedmény! Az csak öncsalás, ön-ámitás!!...

Láttam már főrangú jótékony estét, melyen tízezer korona értékű jelmezzuhát készítették az élőképletekhez, a gyermekek számára, kik szerepeltek, aztán eldobták másnap, hiszen az csak maskara volt a jótékony estélyhez. Tízezer korona lett kidobva maskarára a jótékonyág ezimén és alig maradt két-száz korona az estélyből a jótékony ezélra. Ez jótékonyág? Nem! Ez sohasem jótékonyág, hiszen ha a papák és mamák ruháit is, melyeket ezen estélyre csináltattak, összeadjuk, több mint 40.000 koronát költöttek el hivalkodásra azért, hogy a szegény, jótékony ezélra csekély 200 koronát összehozzanak. Inkább adták volna a maskarák árát, amit

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

ugyis eldobtak másnap — a szegényeknek. Mennyi könnyet törültek volna le azzal?!...

De az nem lehet! Hiszen a kiesikék arzképeti a következő héten az ujságba látni kellett, hadd tudja meg a világ, hogy a jótékonyságra mennyit áldoztak és mily fényes estélyt rendeztek. Pedig, ha a dolgot valójában vesszük, nem jótékonyságból csinálják mindezt, hanem hivalkodásból, tetszelgésből!... Épp így tesz az is, aki kiabálva hányja pénzét a szegényeknek ott, ahol sokan látják, de máskor, ha bármilyen nagy szükségét lát, ott nem ad, mert nem látják sokan... Még sokat lehetne írni, de hagyjuk... Ennyiből is okulhat, aki akar.

A népszámlálás eredménye.

III.

Megelőző két cikkünk foglalkozott a népszámlálás országos eredményének és a hatvanhárom vármegyének népszámlálási adataival, jelen alkalommal a törvényhatósági városok népességét adjuk, mint befejező közleményt e cikksorozatunkhoz. De mindenestre még több oldalról kell megvilágítanunk az eredményeket és többször kell írunk e mindig érdekes adatokról, mert hiszen ez a valóságos tükör, amelybe a magyar ember, ha beletekint, megláthatja hazája szaporodását, előhaladását. Befejező cikkünk itt következik:

Törvényhatósági városok.

	Lélekszám	Szaporodás	Szaporodás ‰-ban
Budapest	713.383	221.445	45.01
Szeged	100.552	14.983	17.51
Szabadka	81.302	8.565	11.78
Debreczen	72.588	15.648	27.48
Pozsony	61.861	9.450	18.03
Hódmezővásárhely	60.789	5.314	9.59
Zágráb	57.930	19.188	49.51
Kecskemét	56.951	8.458	17.44
Arad	53.800	11.748	27.94
Temesvár	49.977	10.093	25.31
Nagyvárad	47.365	8.808	22.84
Kolozsvár	46.963	11.681	30.91
Pécs	42.730	8.663	25.43
Fiúme	38.139	8.645	29.31
Kassa	36.224	7.340	25.41
Sopron	30.862	3.649	13.41
Székesfejérvár	30.668	3.120	11.33
Zombor	29.012	2.577	9.75
Újvidék	28.826	4.109	16.58
Győr	27.892	5.097	22.36
Szatmár-Németi	26.266	5.530	26.67
Versecz	24.727	2.868	13.12
Eszék	22.987	3.209	16.22
Pancsova	18.530	582	3.24
Baja	19.964	479	2.46
Marosvásárhely	17.321	3.109	21.86
Komárom	17.191	2.315	15.49
Selmeczbánya	16.402	1.122	7.34
Zimony	14.583	1.760	13.72
Varasd	11.754	699	6.32

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Az állatbiztosításról.

Azok közt a szövetkezeti alapon nyugvó intézetek közt, melyek a gazdanép sorsát javítani vannak hivatva, nem utolsó a kölcsönös állatbiztosító-szövetkezet. Sőt bátran elmondhatjuk, hogy egyike a becsülést és pártolást leginkább megérdemlő szövetkezeteknek, különösen a kigazdák szempontjából, mert a biztosítást a gazdálkodás oly ágánál teszi lehetővé, ahol eddig a csapások ellen semmi védelem nem volt.

Az állatbiztosítás fontosságát hangsúlyozni talán egészen fölösleges. Tudja mindenki, mit jelent az, ha egy gazdaságban kipusztul az igavonó állat, pedig ma éppen nem ritkaság, megakad az egész gépezet. Azt lehet mondani, rosszabb, mintha jégverés vagy fagy pusztított volna. A földet művelni kell, igavonóállatok nélkül pedig se szántás, se boronálás, se terménybetakarítást nem lehet képzelni se, ha csak a gazda maga nem áll az eke elé, mint a hogy hajdanán Szapáry Péter grófot kényszeríték erre a törökök.

Ha tehát elpusztul egy gazdának az állata, ezt okvetlenül pótolni kell. Igen ám, de hogyan? Egy pár lónak vagy ökörnek az ára testvérek közt sines alább 300—400 koronánál. Ily nagy summát egy rakáson esztendőig se lát a gazda. Ilyenkor természetesen nem marad más hátra, mint a birtokot megterhelni. Akár a takarékból, akár a koresmáros vagy boltos-szomszédtól ki kell kerülni a ló vagy ökör árának, mert enélkül szántani nem lehet.

Hogy az ily kölcsönöknek mi a következménye, azt csak az tudja, aki koldusbotra jutott 100—200 forint uszarakamatra felvett kölcsön miatt.

A kölcsönös állatbiztosító-szövetkezetre vár az a feladat, hogy e részben javítson a gazda helyzetén. Egy esztendőn át nem kerül többbe, mint egy-két forintba, amivel megszerezheti mindenki magának azt a bizonyosságot, hogy ha elhull minden állata is, kár nem éri, a biztosító-szövetkezet megtéríti minden veszteségét. Ha kidőlt a Csákó vagy a Bimbó a járomból, egy pár nap mulva másik két, jóval szebb ökör kérődzhetik az eke előtt.

Aki visszaemlékezik 30—40 év előtti időkre, az tudja, hogy ami kigazdánk hogy huzódottak a tűz- és jégbiztosítástól is. Bezzeg hamarosan rájöttek a hasznára. Így van az állatbiztosítással is. Természetes dolog, hogy fázik a mai szük világban két krajczárt is kiadni, de ha két krajczárral 10—20 frt ára biztonságot szerezhet meg magának, ostobaság ki nem adni a két krajczárt.

Melegen ajánljuk figyelmébe mindenkinek, hogy biztosítsa hamarosan állatait. Utbaigazítással szívesen szolgálunk mi is, de jó, ha közvetlenül fordul mindenki a »Kölcsönös állatbiztosító-szövetkezet«-hez (Budapest, IX., Ferencz-körút 30). Ott szívesen megírják, hogy kell biztosítani s mennyi a biztosítási díj. Jó lesz az itt elmondottakat megszívlelni, nehogy a magunk kárán okuljunk.

Követendő példa. Leszétéről (Podola) vesszük a hirt, hogy az ottani fogyasztási szövetkezet igazgatósága Jankela József segédlelkésznek fáradságtalan

tevékenységének elismeréséül 200 korona tiszteletdíjat szavazott meg. Jankola az összeget a szövetség tartalék-alapjának gyarapítására ajánlotta fel. Jól esik ezt a nemes lélekre valló eselekedetet megjegyeznünk, mikor lépten-nyomon csak önző és számító kapzsiságba botlunk. A szövetségek bizony sok szép erénynek a melegágyai.

Szövetkezeti közgyűlések. A múlt héten két igen kiváló szövetkezet tartotta évi közgyűlését. Az egyik a kölesönös állatbiztosító szövetkezet, a másik a köztisztviselők fogyasztási szövetkezete. Az állatbiztosító szövetkezetet, sajnos, a múlt évben sok veszteség érte, aminek okát abban kell keresnünk, hogy a magyar nép nem igen tud megbarátkozni az állatbiztosítás eszméjével. Nagy kár pedig. Egy pár krajezáért gyakran igen nagy veszteségektől kímélhetnők meg magunkat. A gazdának legfőbb kincse a gazdaságban, az igavonó marhája, elég baj, hogy ami gazdáink nem jönnek arra rá, hogy ezt a becses dolgot jobban kellene félteni. Gondoljunk csak vissza, milyen keserves volt, mikor az ország sertésállományának több, mint a fele, kiveszett. Hányan lettek koldussá, pedig okkal-móddal ki lehetett volna kerülni.

↔ TÖRVÉNYKEZÉS. ↔

Aki nem sokalja a büntetést. A pestvidéki kir. törvényszék előtt Morvai András parasztleány állott azzal vádolva, hogy múlt év október 23-án agyonszurta Halász Sándor parasztleányt Aporkán. A tárgyaláson Bánó József elnökölt, Nagy Sándor és Markos Mihály pedig szavazóbirák voltak. A vádlott tagadta, hogy ő szurta volna meg Halász Sándort, mert még kése sem volt akkor. A kihallgatott tanúk a sötétség miatt nem látták a kést, de látták, hogy Morvai hátulról rávetette magát Halászra, aztán lerántotta a földre s hallották ugyanekkor Halász kiáltását: »Fogjátok meg Morvait, mert megszurta!« Mire odasiettek, Halász már haldoklott, Morvai pedig elfutott: más tehát nem szurhatta meg Halászt mint ő. Andreánszky Jenő dr. törvényszéki orvos és Kővári László dr. mint szakértők feleltek az elnök kérdéseikre. Ők bonczolták fel Halász Sándort s megállapították, hogy a kulesesontja fölött egy szurás érte, amely ütőerét átvágta s így elvérzés által halálossá vált. Mikovich Lajos dr. kir. alügyész vádbeszéde és Rátz Géza dr. védőbeszédje után a törvényszék Morvai Sándort két évi börtönre ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlott azonban fölebbezett. Az elnök: Miért fölebbez? Sokalja a két évet?

Morvai (mosolyogva): Nem én. De a nyáron nem akarok még becsukva lenni.

Az elnök: Az nem ok a fölebbezésre. Csak akkor fölebbezhet, ha nincs megelégedve az ítélettel, vagy ha sokalja a büntetést...

Morvai: Hát akkor sokallom!

A védő is fölebbezett.

Végnélküli keresés. Papp Mihályné zala-szent-halászi lakosnak elveszett 8 kötés kendere, a mit aztán ő esendőrökkel együtt keresett. Ugy felényit megtalálták Jakab Ferenczné, ugyanottani lakosnál, a ki azért, a mivel csak felét találták meg, a becsületét kereste, de hát sajnos, azt nem találta. Ezért aztán úgy megharagudott az uton az őt hazakisérő Pappnéra, hogy annyira eldöngötte, hogy az viszont Visum repertumot keres a körorvosnál, továbbá a fájdalomdíjért lépéseket tett a járásbírósnál. Így aztán sem vége sem hossza nincs a keresésnek.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A dél-afrikai harezttérről újabban az a hír érkezik, hogy Botha, a burok fővezére Vrede felső-oránzi városban egyesült De Wett tábornok seregével. E jelentést Londonban olyképpen magyarázzák, hogy a burok most a natáli határhegyek közt akarnak ismét hadállást keresni, egyrészt, hogy French tábornokot onnan kiszorítsák, másrészt azért, hogy a durbáni vasutat elvágják. — Brüsszelből azt jelentik, hogy az angolkormány legközelebb újabb béketárgyalást kezd a burokkal.

Khinai háboru. Oroszország most már hivatalosan is közölte a nagyhatalmakkal az orosz kormány terveit. Kimondja az orosz kormány, hogy most már éppenséggel nem követeli Khinától a manduriai szerződés aláírását, sőt lemond erre az ügyre vonatkozó minden további tárgyalásról. Oroszország megszállva tartja tehát tovább is Mandsuországot s maga gondoskodik róla, hogy érdekeit megvédje. Oroszországra nézve jobb, ha a manduriai szerződést Khina nem írja alá, Angliára nézve pedig az lett volna jobb, ha Khina aláírja a szerződést, mert ezzel Anglia is, valamint Japán és a többi hatalmaság is ürügynek vette volna az aláírást arra, hogy Khinától hasonló területi kedvezményt kapjanak s így alkalmuk legyen Khina fölösztatását követelni. Így azonban a khinai kormányférfiak mossák a kezüket, ők nem adnak külön kedvezményeket Oroszországnak, ne követeljen tehát egy hatalom sem területi vagy más kedvezményt. Ha Oroszország manduriai eljárása nem tetszik a hatalmaknak, verjék ki maguk Mandsuriából. Oroszország pedig igen jól tudta, hogy bármennyire lármázik Anglia is, Japán is, nyílt összeütközésbe keveredni még sem fognak, mert Anglia Khinában ma is tehetetlen Dél-afrika miatt, Japán pedig csak Kóréáért lármázik. Oroszország Kóréában szabad kezét ad Japánnak, esakhogy elhallgattassa. S ha e hír igaz, úgy Japán aligha fog Oroszország ellen agitálni. A dolog vége tehát az, hogy Oroszország Mandsuországon most már berendezkedhetik kedve szerint s ott maradhat, amíg neki tetszik, mert nincs szerződés, amely határidőt tűzne ki az orosz csapatok visszavonására.

Előfizetési felhívás.

1901. április hó 1-én új előfizetést nyitottunk a
FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése márczius hó 31-én lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be. **Annál is inkább kérjük az előfizetést mielőbb megújítani, mert ezek a t. előfizetők ezen a számon kívül több számot már nem kapnak.**

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a márczius hó végéig előfizetett olvasóinknak e hó 22-én külön levélben küldtünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár :

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeiket teljesen kielégíthet.

Programunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujítsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A király Budapesten. A király, újabb hírek szerint, f. hó 20—22-ikén érkezik Budapestre s két-három hétig fog nálunk tartózkodni. Az udvar ekkori budapesti tartózkodása alkalmával a szent koronát és a többi koronázási jelvényeket, amelyek most a királyi várak kápolnája felett vannak elhelyezve, megfelelő ünnepélyességgel átszállítják az új krisztinavárosi szárnyépületébe. A koronát és a koronázási jelvényeket egy páncélszobában helyezik el, ugyanebben az épületrészben kap a koronaórság is helyet. Ezen ünnepség kapcsán megtörténik Széchenyi Béla gróf, az új koronaőr beiktatása is. — E hó 25-én teszi fel ő Felseje az új biborosoknak, a pr-

gai hercegérseknek és a krakkói hercegpüspöknek a szokásos ünnepi szertartással jelvényeiket.

A madarak védelme. Darányi földmivelésügyi miniszter a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény alapján rendeletet adott ki, mely népies és tudományos nevükön felsorolja a mezőgazdaságra hasznos madarakat s kimondja, hogy ezentul a rendeletben felsorolt madarakat (például esziz, rigó, pacirta, fülemile, kenderike, stb.) elfogni, megölni vagy forgalomba hozni csakis hatósági engedély alapján szabad és csakis igazoltan tudományos célokra. A rendelet határozatai ellen vétők büntetés alá esnek. A miniszter meghagyta, hogy rendeletét minden községben hirdessék ki, annak határozmányaira a mezőőröket külön oktassák ki s azok ellenőrzése az erdőőri és utftentartási személyzetnek is kötelességévé tétessék.

Nazarénusok veszedelme. Vajda biharmegyei községben a nazarénusokat nagy veszedelem fenyegette minap, amint templomukban ájtatoskodtak. Ismeretlen gonosztévők ugyanis kívülről az ajtót rájuk zárták, a templomot szalmával körül hordták és meggyújtották. Mire a nazarénusok észrevették a veszedelmet és menekülni akartak, a tűz már nagyon elharapózott. Borzasztó rémület vett rajtuk erőt. Az ajtót csak nagy nehezen tudták kitörni és sokan súlyos égési sebeket szenvedtek. A szalárdi esendőség szigorú vizsgálatot indított a retélyes ügyben.

Munka az inségeseknek. Kassáról írják, hogy a kereskedelmi miniszter a kassai államépítészeti hivatalnak 120 ezer koronát küldött arra a célra, hogy ezen az összegben az utépitészeti munkáknál foglalkozást nyújtson az abauj-torna-megyei szegény munkásnépnek. Ezek a munkálatok a megye területén már nagyban folynak is s közel 1000 embert foglalkoztatnak és látnak el mindennapi kenyérral.

Ipariskola Pozsonyban. Pozsony város közgyűlése elhatározta legutóbbi ülésében, hogy az állam által felállítandó ipariskola részére 85 ezer korona értékű telket ingyen ad, 300 ezer koronával hozzájárul az építkezéshez s az iskolát évenként 6000 korona segélyben részesíti.

Riadalom egy templomban. A főváros közelében levő Mária-Remetei templomban husvét utáni kedden volt az első mise, az új templom szorongásig megtelt hívekkel s alig kezdett bele a pap a szent beszéd elmondásába, püsszegés majd fölkiáltások hangzottak el, hogy tűz van. Nagy riadalom támadt erre a templomban levők között, mindenki igyekezett kifelé, míg végül kitünt, hogy a riadalom okozói zsebmeteszők voltak, kik sok arany lánczot, órát, pénztárczákat raboltak el a megriadt templomjáróktól.

Százöt éves asszony. Ócsődön a múlt héten temették el a «község anyját» özv. *Fischer* Mártonnét 105 éves korában. A néni 34 év óta nem volt beteg. Érdekes, hogy egyik bátyja 106 éves kort ért meg. A temetésen 80 unokája jelent meg az elhunytak

Beomlott kétemeletes ház. Bajának egyetlen két-emeletes háza a Mészáros-féle épület husvét szombat délutánján beomlott s maga alá temetett egy esomó embert. Többeket élve, kisebb-nagyobb sérülésekkel kihuztak a romok alól, holtan kerültek ki Steiner Károly üzletes, Reich Laci 6 éves fiu, Mészáros Katinka, Bertics Teréz és két ismeretlen ember.

A török császár mint asztalos. A törökök császára Abdul Hamid két mesterséget folytat, korántsem azonban azért, mert tán egy mesterségből nem tudna megélni. Mikor fiatal volt megtanulta az asztalos mesterséget s most üres óráiban — pedig ilyen elég telik — fur és farag. Nemrég egy remek íróasztalt csinált az orosz czár részére.

Rutének segítése. Ungvárról írják, hogy a rutén segítő bizottság kormánybiztosa, Egán Ede most szervezi a fogyasztási és hitelszövetkezeteket Ungvármegye ruténlakta vidékén. Az érdekelt községek megbízottjaival tárgyal és meghallgatja a nép panaszait és kívánságait. Mindenütt azt óhajtják, hogy legelőterületeket engedjen át a kineztár a községek számára, mert a marhatartásra nincs megfelelő legelőjük. A szövetkezetek szervezése még most igen nehezen megy, mivel a nép bizalmatlan és semmiféle aláírással járó kötelezettséget sem akar elvállalni.

Gyilkos földbirtokos. Alsó-Nyék tolnamegyei községben a hirtelen harag gyilkossá tette Zsikó János 69 éves vagyonos földbirtokost. Szolgája, Bárdos Ferencz ugyanis, aki már évek óta szolgálta, a gazda megkérdezése nélkül nagymenyiségű tojást adott el. Zsikó kérdőre vonta ezért és a két ember keményen összezőrdült. Haragjában a földesur botjával olyat ütött az öreg szolga fejére, hogy a szegény embert menten elborította a vér és rövid vonaglás után meghalt.

A villamosság áldozata. Iglón, Kmosch Lajos, a helybeli villámvilágítási telepen alkalmazott 32 éves munkás a mult éjjel saját vigyázatlansága következtében a hajtókerékbe került és a villamosáram rögtön agyonsujtotta. Özvegye és négy árva siratja.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Tavaszi a méhesben.

Miképen a méhek munkássága a méhlegelő szaporodásával egyre nagyobb tért nyer, azonképen a méhészlás dolga is meggyűlik. A legtöbb vidéken már jelentékeny virág kínálkozik a méheknek, mert nyílnak a gyümölcsfák, élükön a mandulafa és a többi esontárfélék, továbbá az alma- és a körtefa, a ribizke, pöszméte és igen sok erdei és utszéli fa és bokor, a különféle juhar, nyárfa, kőris, a nyír és a szilfa, továbbá a som és a kőköny, számos vadvirág: a pongyola pitypang, a mocsári gölyahír, a rezepe stb.

A szükségből való etetésre tehát most már nincs szükség, kivéve az ország zordabb részeit, ahol még ki nem tavaszodott.

Ha az idő engedi s a langyos időjárás mellett a méhek felébredtek és tömegesebben járnak ki, szükséges, hogy a gazda is megvizsgálja kasait, hogy azok, hogy teleltek ki. Felemeli a kasokat az elhalt bogarakat és léptörmelékkel, melylyel a méz fedve volt, lesöpörgeti. Ha pedig az idő annyira haladt, hogy a méhek dolgoznak és hordanak, miután a takarításra a méhek is utalva vannak, a letakarított szemetet mindennap estefelé addig takarítjuk ki, míg ennek csak szüksége mutatkozik.

A langyos tavaszi időjárás mellett a méhek már márczius második felében sokszor elég nagy erővel dolgoznak. Ilyen időjárás mellett elég gyakran megtörténik, hogy már április végén vagy május első napjaiban raja van a méhesgazdának.

A méhek szaporodását vagyis a rajzást nagyon befolyásolja a tavaszi időjárás. Ha enyhe idő jár akkor, mikor a rekettye, fűzfa és rezepe virágozik, mint amelyeknek virágain sok hím van, s mely tudvalevőleg eleségnek szolgál a fiasításnak, biztosak lehetünk, hogy méheink jól fognak ereszteni. Abban az időszakban az anyaméh, a királyné nagyon sokat képes szaporítani, (petét lerakni) csak legyen a méheknek honnét hordani élelmet számukra.

A parasztkasokból szokott az anyaméh legtöbb rajt ereszteni. De a gazda ne örüljön többnek, mint kettőnek. Ha két rajt eresztett, az már elég, mert ha még többet is ereszt, az anyakas rendszert nagyon elgyengül, sőt még azon a nyáron, rendszerint augusztusra, végelgyengülésben, vagy innét eredő anyátlanságban elpusztul.

Ha a kas anyátlán, akkor úgy tehetünk, hogy öreg kasokból vágunk ki egy petés anyaházat és az anyátlán raj lépe közé illesztjük, melyet az anyátlán kas aztán felnevel és kikölti az anyát. *Méhész.*

■ Mezőgazdák figyelmébe! ■

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek ≡

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.
MAGÁNJÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni,
készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetk.

A T A V A S Z!

Elolvadt a hó, a jóságos napnak meleg sugarai fölébresztik az alvó természetet dermedésből. Előbb csak foltonkint hagyja el a hideg fehér hóréteg a földet és amint elolvad, sőt olvadását se várja meg, már is kidugja kandi fejét a hóvirág. Hirdeti a tavasz érkezését. Pedig ő csak az első hirnőke. Később, amint telik az idő, mulnak a napok és hosszabb lesz a nappal, rövidül az éj: a szerény ibolya is megjelenik illatos fejcsékjével. A halmokon zóldul a fű. Majd a rügyet is felfakasztja a fákon egy melegebb tavaszi nap. Mind szebb lesz a természet és rebeső szívvel örvendezünk minden nap az újabb jelentkező tavaszhirdetőnek. Megjönnek a fecskék, gólyák. Ezek is a tavasz hirnőkei. Hanem azért még mind várunk valamire... a tavaszra!

Végre megérkezik igazi pompájában, gazda-

gon. A fák virágzába indulnak, bőlítő, édes illatuk betölti a levegőt. Ez a tavasz legszebb pompája, mely hetekig eltart a gyümölcsösökben. Ez tehát a tavasz, mikor virágtenger illatozik a földön, szerelem fakad a madarak énekében és mosolyog az ég és a föld. A költők évezredek óta énekelnek a tavaszt dicsőítő versekről, millió száma van a tavaszt dicsőítő verseknek, de sohasem elég, mindig új az, mindig szebb az, valahányszor megérkezik, mert hiszen minden szívnek más és más időre osik a tavasz. Ősapáink századok előtt, apáink évtizedek előtt mi a jelenben gyönyörködünk a kikelet szépségén és énekeljük Petőfi dalát:

»A virágnak megtiltani nem lehet,

Hogy ne nyiljon, ha jön a szép kikelet.

Kikelet: a lány, virág: a szerelem,

Kikeletre vintami kénytelen.«

Mai képünkön a tavaszt örökítette meg a festő esetje. Repülő angyal száll a légben és kibocsássa a kalitkába zárt madarakat és a kezében tartott almavirággal jelzi a tavaszt. Alatta viruló táj terül el. Milyen szép a tavasz!

Azt hisszük, hogy csak most ilyen szép és többé nem volt soha. Balgaság! Nekünk most ilyen kedves, anyáknak harmincz-negyven év előtt volt és gyermekünknek 15—20 év után lesz. Ez a természet rendje.

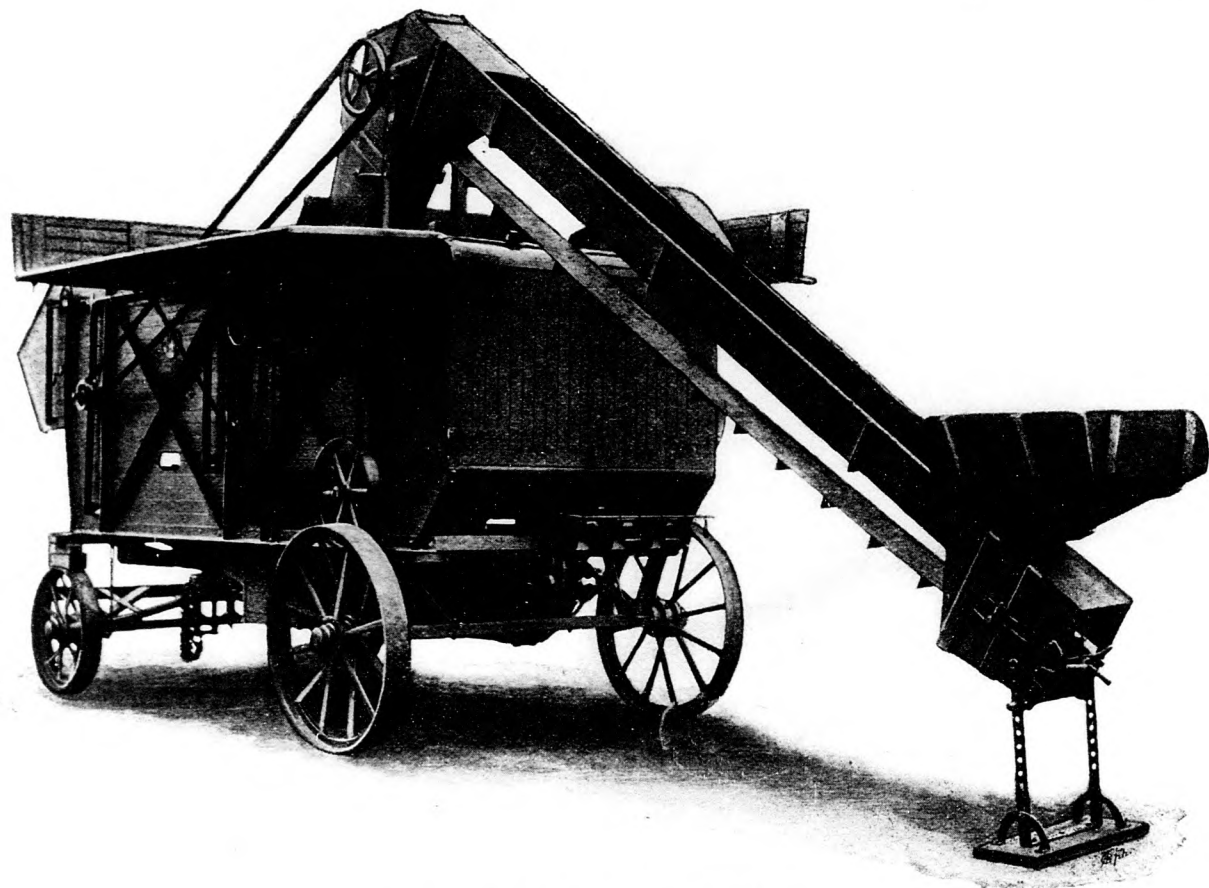
»Oh, természet, oh, dicső természet

Vajh ki merne versenyezni véled.

Olyan szép vagy s mentől többet hallgatsz

Annál többet, annál szebbet szólasz.«

A festők a költőkkel versenyeznek. Minden évben több ezer képen festik meg a tavaszt. Mai képünk igen sikerült festmény.

Tengerimorzsolásra szerelt gőzeséplőgép.

Tengerimorzsolás gőzeséplőgéppel.

Olyan helyen, ahol gőzeséplőgép már van a gazdaságban, vagy ahol több gazda összeállva gőzeséplőgéppel esépli a gabonáját s végül, ahol nagyobb mennyiségben termelnek kukoriczát, nagyon jó szolgálattot tehet az ujabban a MAV. gépgyára által gőzeséplőgépre szerelt tengerimorzsoló-készülék. — Felszerelése, mint az első ábránkon látható, elég egyszerű és abból áll, hogy a eséplőgépből kiveszszük a rendes kosárt és dobót s helyébe a második ábrán látható morzsolókosár és szárnyas morzsoló-dobot alkalmazzuk. — A szárnyas morzsolódob a rendes dobtengelyre huzatik fel. Ezenkívül a gabonatőrekrosta helyett egy külön ezélra készített tengericsutkarész vagy törekelváltató-rosta helyeztetik be a nagy rázószekrénybe. Hogy az etetés könnyebb legyen, a géphez egy kisebbmértű elevátor lesz állítva, amely felhordja a dobhoz a morzsolandó tengericsövet. A dob, valamint a kosár erős és ugyanolyan, mint a melyet

a rendes gőztengeri-morzsolóknál használnak. A morzsoló-készülék a hozzátartozó etető készülékkel együtt 900 korona.

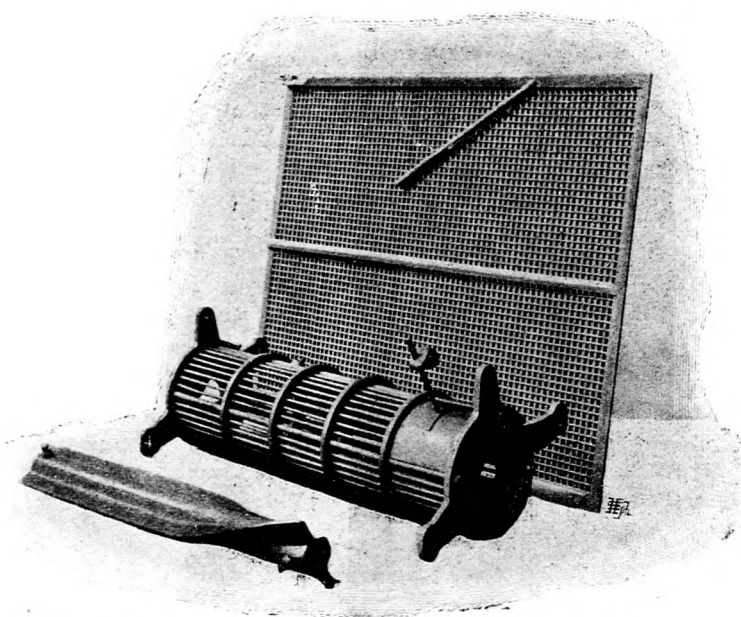
A csalamádéről.

A tengeri vagy kukoricza-csalamádé nagy-tömegű zöld takarmánya miatt, az állattartás nyári időszakának biztosítója. — Különösen a szarvasmarhák kedvelik izletessége miatt, de azért összes háziállatainknak adhatjuk. — Hogy csalamádénak milyen tengerifajtát válasszunk, az főleg a helyviszonyok alakulásától függ, de általánosságban jó tudnunk azt, hogy korai takarmánynak korán, későinek későn fejlődő tengeri fajtát vessünk el.

A csalamádé, mint minden növény, kelően elkészített talajt kíván, őszi mély szántás hasznára van,

mert gyökerei mélyebben hatolva a talajba, a szárazság ellen jobban biztosítva vannak.

Vetése áprilistól májusig történik. Sorba vetve kat. holdankint 60—140 liter, szórva 100—170 liter

A gőzeséplőgépre szerelhető gőztengerimorzsoló-dobja, kosara és törekrostája.

magra van szükségünk. Elvetés után a csalamádé-táblát leboronálni és könnyű hengerrel megjáratni kell.

Ha a talaj az elvetés után következő esőre megcserepesedne, akkor még a csalamádé kikélese előtt jó lesz a sorok irányában megboronálni, hogy a cserép megtöressék, mert a csalamádé ki nem kel; ha pedig már kikelt és kb. 10 cm. vastag, szintén jó lesz megboronálni, hogy a kikelő gyomok elirtassanak.

A csalamádé sűrű vetésének a ritka fölött igen nagy előnyei vannak, fő előnye, hogy sűrű vetés több levéltermést ad, mint a ritka. Második előnye, hogy a sűrű csalamádé nagyobb mértékben veszi igénybe a talaj vízkészletét, egy-egy növénynek kevesebb jut s így kevesebb vizet is fog a termés tartalmazni, azaz táplálódni lesz.

A csalamádét a legtöbb helyütt tisztán egymagában termelik, helyenkint azonban kölessel keverten; aminek nem nagy előnye van. Sokkal ezélszerűbb, ha már más növénynyel akarjuk vetni, borsót keverni hozzá, amely tápdusabbá teszi az amogy is esékély tápanyagtartalmu csalamádét; borsóból azonban a keverékhez legfeljebb 20%-ot vessünk, különben elnyomja a gyomok iránt túl érzékeny fiatal csalamádét.

Vegyések.

Az őszi rozs tavaszi fogasolása. Az őszi rozsvetéseket a legbujábbakkal kezdve, tavasszal első sorban kell megfogasolni, mihelyt a föld állapota azt megengedi. Későbbben azért nem tanácsos, mert a rozs tavasszal korán indul fejlődésnek s így a kései fogasolással csak kárt tehetnénk benne. Homokos talajon könnyű tompa fafogu boronákat, kötöttebb talajon élesebb foguakat használhatunk.

Ha korai tököt akarunk termelni, e célra legalkalmasabb az indátlan sárgatök, amely a legizletesebb főzeléket szolgáltatja és az üveg alatt való tenyésztésre legjobban megfelel. A magot elvetés előtt ezélszerű 24 óráig langyos vízben áztatni, hogy annál hamarabb kikeljen. Áztatás után a mag cserepekbe lesz elültetve, melyből a palánták 8–10 nap alatt kikelnek. Ha a palántáknak a szik levelén kívül 1–2 levelük van, elkészítjük a melegágyat a már ismeretes módon úgy azonban, hogy az ablakkereknek megfelelőleg mindkét oldalon 25–30 cm. hely hagyassék a trágya befogadására. Trágyául műtrágyával kevert lótrágyát használunk. Ha a trágya már megmelegedett, arra 25 cm. vastagságu földréteget teszünk s fölrajuk az ablakokat. A tök palántákat akkor kell beleszórni, midőn a föld hőfoka 20–25 C.

Alma- és körterügyfuro-bogarak elleni védekezés. E rovarok ellen oly módon lehet védekezni, hogy a bogarakat a fáról, különösen az első melegebb tavaszi napokon, amidőn azok az ágakon párzanak, a fa alá terített lepedőre vagy ponyvára lerázzuk s azután meleg vízbe belefojtjuk. Minthogy a nőstény összes petéjének lerakására több nap szükséges és a petelerakás két hétig is eltarthat, tanácsos a bogaraknak ily módon való irtását gyakran megismételni, sőt mindaddig folytatni, amíg csak rázásakor bogár hull a fáról.

MULATTATÓ.

Tavaszi fuvalma...*)

Tavaszi fuvalma leng a halmokon,

Tavaszi derüje mossa homlokom.

Tavasznak sejtelmétől zsong a föld,

Az én lelkem meg újra szárnyat ölt!

Hol annyi élet titka szendereg,

Kikél porából a virágsereg.

Sötétzöld lombok árnyán dal fakad,

S a bának, bánatnak magva szakad.

Uj élet támad a kihült helyén,

Uj hittel ébred a félénk remény.

S hogy nem fog-e kudarcot vallani?

Isten tudná azt csak megmondani!

Ám, te csak biztass, édes kikelet,

Hozz új reményt a régiek helyett.

Szűnem számot már úgy sem sokra tart:

Hozz nekem is, hozz egy-két árva dalt!

Kánya Lajos.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. —

(16)

Írta: **PÉTERFI TAMÁS.**

(Folytatás.)

— Ki lesz ma a soron tizenkettőig? — kérdezte a magas oláh a molnárlegénytől.

— Az öreg! — felelt Tódor és alázatosan leemelte a kucsmáját a kérdező előtt.

— Jól van. De te nem láttál engemet! Érted Tódor?

— Értem gazduram.

Aztán nem beszéltek többet. A magas oláh férfi alakja meghajolt a kis vízrenyiló ajtócska között, amint elhagyta a malomházat.

Alig vonta ki a lábát az oláh, Balog bácsi visszatért a vacsorázástól a malomba. Mintha csak kileste volna az alkalmat, hogy netalálkozzék a malommesterrel. Tódor utánna mormogott a távozónak. Hogy miért tette, azt csak ő tudja, de az öreg Balognak azért meg nem említette, hogy ott járt valaki.

Félóra telt el azután, hogy ott járt a magas oláh, mikor a vízrenyiló ajtócskánál, közvetlen a sarok nyílásban megvillant valami. A fényt egyszerre követie a dördülés, majd füstgomoly és Balog János, az öreg molnár, ki ott fenn a garadon töltögetett — élettelenül esett végig a deszkapadlón.

*) Kánya Lajos »Utszélről« című verskötetéből. Kapható a szerzőnél Hont-Füzes-Gyarmaton. Ára 2 korona.

A szolga elkiáltotta magát ijedtében. A lövéstől szörnyen megrezzent, pedig távolabb volt az öregtől. Ott lenn dolgozott a malomház alsó felében a zsákok között.

Balog Izra le volt feküdve, hogy éjjelután elkezdhesse sorát és reggelig ő maradjon az őrlés mellett. A dördülésre talpra ugrott. Előbb zavartan nézett körül. Nem tudta, hogy mi történt. Majd a Tódor kiáltásaira lett figyelmes és kiszaladt a malomházba.

Vanturár Tódor.

Tódor segítségért kiabált.
— Mi bajod? Mi történt?
— szólt fel a garadra Izra.
— Oh, szentséges Isten!
— Hát mi a baj?
— Az öreg urat, itt a garadon... Oh, szentséges Isten!...

Izra két ugrással a garadon termett és látott mindent.

— Meglőtték! — kiáltott fel Izra keservében, — honnan jött a lövés? Beszélj?...

— A vízi ajtónál. Ott vilant meg a puska! — válaszolt a legény remegve és tovább jajveszékelt a gazdája mellett.

Balog Izra mint egy dühös örvült, esákányt ragadott a kezébe és úgy rohant a vízi ajtón ki. Szemeivel hasztalan kereste a tettest. Az elmenekült az éjszakának szürke leple alatt. Hiába kereste, nem-sókára visszatért a garadra.

Megfogták ketten Tódorral az öregot és bevitték a szobába.

Meg volt halva.

Nem beszélt Izra többet, csupán meghagyta Tódornak, hogy a huga előtt nem szabad fölfedezni a valót. Azt mondják, hogy a guta ütötte meg az öregot, a ruháján úgy sem látszott vérfolt. Eszter ne tudja, ne ijedjen meg, mert még így is nehezen fogja elviselni az apja elvesztésének fájdalmát.

Aztán elindult a huga után, de areza nem árulta el a valót. Eszter nem sejtette, hogy mi történt, még akkor sem, amikor Izra beszélni kezdett az öreg szédüléséről.

Második nap eltemették az öreg Balog Jánost szépen, tisztességesen. Es a nép, az oláh nép aprajánagyja eljött, sirt a derék malommester koporsójánál!

Balog Izra nem tudta, mit gondoljon?!... Az öreg oláh asszonyok egész nap és egész éjjel imádkoztak a szentelt gyertyák világánál a koporsó mellett, melyben a meglőtt Balog János feküdt...

A vén, fehérhaju oláhok, mikor betértek a malomház udvarára, a kapun kívül leemelték kucsmájukat és a téli hidegben fedetlen fővel jöttek végig az udvaron, imádkozva buzgón, mélyen a megholtak lelkiüdvéért...

A pirosarezu, vastagdereku oláh fáták leszedték a kunyhókban félvenevelt virágokat és koszoruba fonták az öreg malmosbácsinak a koporsójára...

Az oláh legények összepótoltak, hogy a falu szokásához hiven kiveressék fényes gömbölyüfejű szögekkel Balog János nevét a koporsó fedelére. El

is jöttek nagy csoportban imádkozni, míg a szegből kivert irás elkészült...

Balog Izra nem tudta, hogy mit gondoljon erről a népről?... Csak könnyeztek szemei. Siratta hugával együtt az édesapját. A temetés népes volt, a részvét általános.

Harmadik napon a frissen hantolt sirnál három találkozott össze: Bárdyné, Flóra és Eszter.

A molnár leánya még most sem tudta, hogy az ő atyját meglőtték és úgy halt meg. Izra nem akarta fölfedezni a szomorú valót. A két barát nő vigasztalni igyekezett az árván maradt Esztert.

— Nem tudjátok, hogy mit vesztettünk, — panaszkolta a molnárleány, — ő volt nekünk a legdrágább!... És éppen azt kellett veszíteni, aki a legdrágább!...

A »legdrágább« szóra nagyot dobbant a két nő szíve. Nekik is volt »legdrágább«-jok. Az urnónek: férje, gyermeke. Az oláh bíró leányának örüléssig szeretett választottja. Önkénytelen a veszteségre gondolt mind a kettő, mert ösztönszerűleg, megdöbbenve néztek egymásra.

Eszter tovább zokogott:

— Drágábbat, jobbat, kedvesebbet nem veszíthettünk...

A »flore mundra« félrevonta Bárdynét és sugav vigasztalta ijesztő szavaival:

— De mi veszíthetünk... Rajtunk a sor...

— Rémitgetsz és talán nem hiába...

— Elborzadok a veszteség gondolatától!

— En is remegek, — mondta Bárdyné csendesen, mialatt Eszter a frissen hantolt sirra volt borulva.

— Ugyan, mit tennél damná, ha elveszítenéd a legdrágábbat? — kérdezte Flóra.

— Megörülnek!...

— Mindenki a maga módja szerint gondolkozik!

— És te? — kérdezte Bárdyné?

Hárman találkoztak...

— Véres bosszút állnék érette! »jaj«-szó kelne előttem-utánam, borzalom körülöttem! — mondta hevesen az oláh bíró lánya.

Eszter hallotta ez utóbbi megjegyzést és kérdőleg fordult barátnőjéhez:

— Ugyan mit bosszulnál meg a jó Istenen, aki atyámat elvette és reá hozta a szívszédülést?

Flóra Bárdynéra nézett, aki gyorsan megfelelt helyette, hogy ez által másfelé magyarázza a beszédet:

— Mi egyébről beszéltünk, kedvesem. Az erőszakos halálra gondoltuk ezt. Neked a magad dolgában igazad van Eszter. Ugyan mit is tehetnél az atyád haláláért? Semmit. Megőrized drága emlékét! — vigasztalta az urnő.

Flóra úgy tett, mint a daczos paripa, ha megszegi a nyakát és esökönnyösen megáll egy helyen, nem mozdul. Az oláh bíró leánya sem akart tágitani attól, amit a fejébe vett.

— De egyet mégis megtehetsz itt az Istenben boldogult atyád sirjánál! — kezdte Flóra emelkedett hangon.

— Mit? — tudakolta Eszter.

— Azt, amit mind a hármunknak kötelessége megtenni! Nekem is, nektek is!

— Mi az? — kérdezték egyszerre a »flore mundra«-tól.

— Olyan időket élünk, hogy csak veszteségre gondolhat mindenki. Egymás támogatására soha nagyobb szükségünk nem volt, mint most, ezért fogadást kell tegyünk, egymásközött szövetséget kell kössünk arra, hogy hármunknak azt, ami a legdrágább, igyekeznünk fogunk közösen megtartani, de ha az mégis elveszne: akkor azért bosszút állni, azt előhozni!

— Miként gondold ezt, Flóra? — kérdezte Bárdyné és a »flore mundra« szavaiból előre érezte, hogy megrázó jelenet készül. A szép oláh leány közvetlen egyszerűséggel, jóakarattal fejezte ki, amit óhajtott.

— Ma ő, holnap én veszíthetek! Holnapután rajtad üthet a sors nehéz keze, damná! Ezért kell szövetségbe lépünk, hogy egymást szorosabban támogassuk, mint eddig. Aztán, ha elveszne nekem, ami a legdrágább, azt halva is visszahoznátok énnekem! Éppen úgy teszek én: előkerítem, megvédem a titeket! Hát fogadjuk? Szövetkezünk itt az első hantjainál?

— Fogadjuk, Flóra! — hallatszott a másik két nő ajkairól.

Ez volt az igazi szövetség. Három szív szövetségelt ünnepélyesen, hogy egymásnak, ami a legdrágább, azt életben és halálban közösen védik, oltalmazzák.

Néma esend következett az ünnepélyes fogadkozás után, csak az Eszter zokogása hallatszott, de őt is hamar megvigasztalta a »flore mundra«.

— Ne zokogj! Ne sirj! — biztatá komoly és erős hangon. — Inkább készülj a boszura!

Eszter csak reá bámult a barátnőjére.

— Vagy azt hiszed, hogy atyád Istennek bölcs elrendelése után szépszerével halt meg?...

— Nem?... — kérdezte fájdalmasan Eszter.

— Mi szövetkeztünk, fogadást tettünk, tehát első kötelességemet teljesítem, habár szomorú is!...

— Mit fogok hallani!...

— Csak megtudod, hogy az atyád szívét nem a gutta érte, hanem oláh golyó furta keresztül! De bátyád kiméletből nem mondotta ezt meg neked!

— Oh, nagy Isten!...

— Amit mondtam az igaz!

Bárdyné kiméletre intette az oláh leányt, de Flóra tovább folytatta.

— Emlékezhetsz, mikor a damná lövést hallott és én palástolósá pinczeajtó esattanásának magyaráztam? Akkor oltották ki az atyád életét!... hogy bátyád megmaradt? én hazudtam érte! különben most két sirhalom mellett imádkoznál!...

Eszter összeroskadt.

Bárdyné gyorsan megfogta, a »flore mundra« pedig hideg hóval dörzsölte meg barátnőjét, de az alatt sem kimélte. Beszélt szüntelen. (Folyt. köv.)

A d o m á k.

Engedékeny.

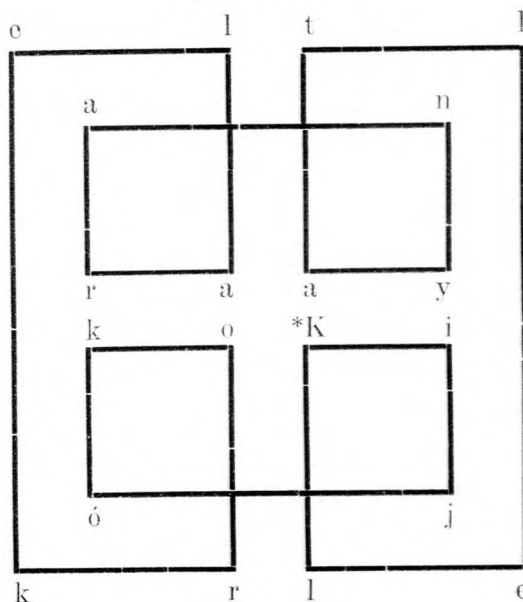
Meghalt a cigánynak a felesége. A megszmorodott dadé elment a paphoz megrendelni a temetést.

— Hát aztán hogyan akarod eltemettetni, karíngben vagy köpenyegben? — kérdi tőle a pap.

— Hát há eső éri lelkiátyámát, felveheti a köpenyegét; há sép idő les, ingbe is kijöhet, — véli a cigány.

Koczkarejtvény.

Feldmann Jenőtől.

Kezdes csillaggal van jelölve.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő április hó 21.

A „Független Ujság“ 14. számában közölt talány megfejtése

Denevér.

Helyesen fejtették meg: Sipos Juliska, Bánkóvy Annuska, Méry Etelka, Horog Klárka, Lepény Juczika, Bánkóvy Erzsike, Janesó Mariska, Lakatos Sámuelné, Baráth Lajosné, Gutai János, Gáspár Mihály, ifj. Buró Samu, Illés József, Dragán Pál, Keresztyn Gábor, Kiss József Henrik, Baráth János, Stokker Domokos, Darni Ferencz, Bakonyi István, Eskütt György, Hallos Béla, id. Baranyai István, Becze Károly, Mészáros József, Czako Imre, »Zentai függ. kör«.

A sorshuzárnál a »Zentai Függetlenségi Kör« neve jött ki elsőnek, hová a kitűzött jutalom gyanánt Péterfy Tamás »Közös sors« című eredeti székely regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Szabó Katinkának. Könyvalakban is meg fog jelenni „Kis-Székely pusztulása“ és előre jósolhatjuk, hogy igen szép képekkel díszített könyv lesz egy koronáért. Előfizethet rá a következő ezimen: Péterfy Tamás urnak. Budapest. (Köztelek.) — **Sorsjegyekről** a következő számban lesz üzenet. — **Navreczki István** urnak. Görgei nem aranyért adta el a hazát, hanem a honvédtáborral a fegyvert föltétlenül tetette le 1849-ben Világosnál. A föltétlen megadás volt, az az ok, amit árulásnak mondtak, azonban az, hogy őt ezért aranypénzzel fizették volna, még eddig nincs bebizonyítva és így nem is mondható. Többet ért az a sok drága magyar vér, a világ minden aranyánál! A Kosmos műintézet fenn áll. Címe: Budapest, VI., Aradi-uteza 8. szám. — **4209. számú előfizető.** Ha Ön idejében felmondott és pedig tanuk előtt, akkor Öntől csak a felmondásig követelhetnek fizettséget, amennyiben azt idejében nem teljesítette volna, valamint arra az időre eső kedvezmények megtérítését, de arra, hogy a társulatnál tovább is biztosító fél maradjon, senki sem kényszerítheti. A felmondás következtében a kiállított díjváltók érvénytelenek. A tárgyalásra menjen föl, vigye el a tanuit is és költségeit számítsa föl. De a postai vevényt is az ajánlott levélről mutassa be a bíróságnál. — **Régi előfizető.** A kölcsönös biztosító szövetkezet bizony tényleg megbukott. Mondjon fel azonnal ajánlott levélben és két tanuval írassa alá. A váltókat pedig a felmondás utáni időre ne váltsa be, mert a felmondás után csak a multa nézve marad kötelezettségben. Egyben ajánljuk, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezetéhez lépjenek át. — **Czékis József urnak.** A szőlőmetszésére és egész termelésének megismerésére ajánljuk Engelbrecht Károly: Szőlőtermelését, melyet a földművelésügyi miniszterium adott ki. Ára 1 korona. Bármely könyvkereskedésben megszerzheti.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1901. április 13-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 14·80—15·60 K. Rozs 14·40 K-tól 15·60 K-ig. Árpa 12·40 K-tól 12·80 K-ig, jobb minőségű 14·40 K-tól 17·20 K-ig. Zab 12·20 K. Tengeri 10·50 K. Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25·20	24·40	23·60	22·20	22·60	21·60	20·00	18·00	11·40

Buzakorpa finom 9·40 K, durva 9·40 K.

Egyéb magvak: mák 30—60 K 1 q., bab fehér nagyszemű 30—32 K, aprószemű 34—36 K, tarka 24—26 K, lencse 24—38 K, borsó héjas 18—36 K, lóhere 136—153 K, luczerna 88—96 K, baltaczim 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 360—440 fillér, muhar 440—500 fillér, zsupszalma 280—320 fillér, aomszalma 240—290 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 34—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 96—98 filér, 280—300 kg.-mos 88—99 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 90—93 fillér, szerb 90—92 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyzettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58—66—, középminőségű 50—57—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—48—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—62 00, magyar tehén középminőségű 39—60 00, alárendelt minőségű magyar és tarka 40—58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 42—58—, kivitel —, középminőségű 42—48—, szerbiai bika 42—62—, szerbia bivaly 32—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban Élő borju 76—92 K.

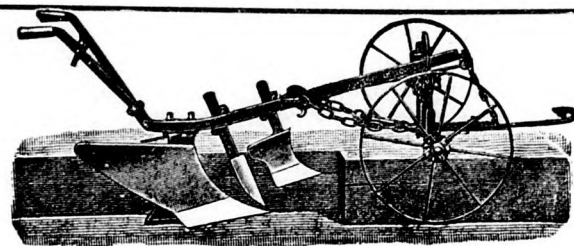
Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3·60—5·20 K, csirke 2·40—2·30 K, kappan hizott 5·40 K.—7·60 K. Rucza 4·50—6·00 K. Lud hizott 13—18 K. Pulyka sovány 6—7 K.

Tojás alföldi 70—71 K, erdélyi 68—69 K, ládánként. Teatojás 100 drb 4·80—5·00 K.

Tejtermékek. Teavaj 2·60—3·20, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1·90—2·00 K, tehénturó 48—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0·00—0·00 1 q 14·00—16·00 Petrezselyem 100 kötés 0·00—0·00, 1 q 14—10—, zeller 100 drb 4·00—9·00, karalábé 1·60—2·40, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 2·00 q 12—14—, foghagyma 40—60—, vörösrépa 100 00—, 1—1·60, fehérrépa, fejeskáposzta 20—32—, kelkáposzta 100 drb 4·00—8·00, vöröskáposzta 20—36—, fejesaláta 12·10—17·0, kötött saláta 0·00—0·00, burgonya rózsa 1 q 3·60—4·00, sárga 3·60—4·00.

Egyetemes és mélyművelő-ekék

acél gerendelyvel, állítható szarvakkal, pánczélemezekkel, acélföntvényeketesttel.

Többvasu ekék,
Finom-, szántó-, csukló- és rét-boronák,

Háromtagu- és egytagu hengerek,

Szab. egyetemes-sorvetőgépek,
Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körut 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

A Sohr „Szent-Antal“ kaszagyár 100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési **SOHR JÓZSEF**, Somogy-
czim: **Szill.**

A „Szent-Antal“ jegyű kasza jó hire bejárta a világot és a mult évi londoni kiálláson is nagy aranyérmét és diszoklevelet nyert, A „Szent-Antal“ kasza csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat és fenti cégtől lesz beszerezve.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várakozáson felül kielégíti, a „Szent-Antal“ kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágú és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal“ jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszák ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal“ kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal“ kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150–180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszára kieserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy

ezek közt nincs egy rossz sem.)

A „Szent-Antal“ kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm.	hosszu
90 kr.	95 kr.	1-05 frt	1-10 frt	1-15 frt	1-20 frt	1-25 frt	1-30 frt	

5 darab megrendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésnél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergaui kaszakó a legmegfelelőbb a „Szent-Antal“ kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal“ ezüst-acél kapálókészülék: üllő és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

14 pár aratót keresek,

tolna- és baranyamegyei birtokomra.

Vállalkozók jelentkezzenek

Ermel Vojnits Erzsínél

CZIKÓ, (Tolnamegye.)

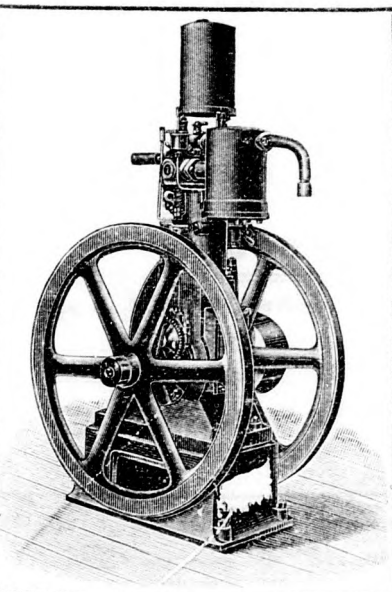
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

BUDAPESTEN.

Petroleum és benzin motoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kivá
natra küldünk.

Tavaszi luxusló-vásárok.

A budapesti Tattersall részvénytársaság az idei XVII. tavaszi luxusló-vásárt
1901. évi április 28., 29. és 30-ik napján

rendezi az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt a Tattersall istállóiban.

A luxusló-vásár díjazással lesz egybekötve. Négyesfogatok részére 2, kettős- és jukker-fogatok, valamint háttas lovak részére egyenként 3, azaz

mindössze 11 díj tüzetik ki összesen 2100 korona összegben.

A tavaszi XVIII. luxusló-vásár április hó 28., 29. és 30-ik napján fog megtartatni.

A vásárok tervezetei a Tattersall titkárságánál Budapest, Külső-Kerepesi-ut kaphatók.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)
vezetői PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
V., Báthory-utca 4. szám.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra**

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdáknak fontos!
HREBLAY EMIL
állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.
MUNKÁI:

Baromfi hizlalás 1 kor. 50 fill.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor.
Tyuktenyésztés 2 kor.
Lud és kacsa tenyésztés 2 kor.
Pulyka tenyésztés 1 kor. 60 fill.
Baromfi és tojás értékesítő szövet-
kezetekről 1 kor. 60 fill.

Megrendelhetők aszerzőnél, leegyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolesóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.